

First flush verplicht bij houtig kleinfruit in openlucht

Midden september gaf de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) tijdens een studienamiddag bij pcfruit een toelichting over de verplichtingen in MAP 6 en eventuele verstrengingen in de toekomst voor het houtig kleinfruit. Sinds 1 januari 2021 is het verplicht voor teelten op groeimedium in containers in openlucht om een first flush-systeem te hebben. Houtig kleinfruit zoals frambozen en braambessen valt ook onder deze verplichting.

Karliën Van den Broeck, tuinbouwconsulent en Pieter Van Oost, adviseur Plantaardige productie, Studiedienst Boerenbond

Bij het first flush-systeem ben je verplicht om de eerste 100 m³ drainwater/ha op te vangen. Specifiek voor de teelt van houtig kleinfruit gaf VLM aan dat je kan werken met goten onder de rij potten, waarbij het drainwater zo opgevangen en afgevoerd wordt naar een voorput. In dit specifieke systeem telt de oppervlakte aan goten om te weten hoeveel opvang er nodig is. Je moet de 100 m³ opvang dus voorzien per hectare oppervlakte aan goten in plaats van per hectare perceel.

VLM voert controles uit om te checken of aan deze wetgeving voldaan is. Er wordt een risicoanalyse uitgevoerd op basis van het nitraatresidu en de actuele waterkwaliteit en op basis hiervan worden controles uitgevoerd. VLM lichtte dit controlebeleid tijdens de studienamiddag toe. Dit jaar werkt VLM met een aanmaning, waarbij je vervolgens een redelijke termijn krijgt om je in orde te stellen. Bij een niet-naleving volgt een aanmaning of een proces-verbaal en een administratieve boete van 500 euro. Als er een manifeste onwil is, kan VLM een dwangsom opleggen per dag dat het systeem niet in orde is. Vanaf 2022 is er een boete van 10.000 euro/bedrijf en vervolging mogelijk. De andere stappen zijn dezelfde als in 2021. Bij lozing in oppervlaktewater volgt er altijd een proces-verbaal en kunnen bestuurlijke maatregelen worden opgelegd om deze lozing te stoppen.

Voor teelten van houtig kleinfruit onder niet-permanente overkapping is er momenteel een vacuüm in de wetgeving. Bij permanent overkapte teelten is er nu een uitzondering, waarbij doorsijpeling onder bepaalde voorwaarden mogelijk is. Voor deze beide teeltsystemen wordt er volgens VLM nagedacht over wijzigingen in de wetgeving en zal dit evolueren naar een verplichte volledige opvang.

Beleid op buikgevoel

De sector vraagt VLM al jaren om duidelijkheid over de wetgeving in MAP 6 voor het houtig kleinfruit. Hierover werd nooit duidelijk gecommuniceerd, tot in februari van dit jaar. Toen werd plots gesteld dat houtig kleinfruitteelers ook tegen 1 januari 2021 een first flush moesten geïnstalleerd hebben, waarbij de definitie ervan op zijn strengst geïnterpreteerd werd. Het is voor de sector onmogelijk

om zich in orde te stellen voor een verplichting waarvan ze niet op de hoogte is en waarover niet gecommuniceerd werd. In de loop van dit jaar hadden Boerenbond en pcfruit diverse gesprekken met VLM waarbij dit probleem meermaals werd aangekaart. Er werd ook gevraagd welke impact houtig kleinfruit heeft op de waterkwaliteit en of er wel degelijk een sectorprobleem is. Het gaat immers om laag stikstofbehoefte teelten. Helaas hebben we hier nog geen sluitend antwoord op gekregen. Volgens VLM is opvang van drainwater nodig, maar de concrete problemen kunnen niet worden geduid.

Tijdens de contactmomenten met VLM werden ook diverse andere pistes vanuit de sector naar voren geschoven om de teelten op korte termijn aan te passen en vervolgens via onderzoek de beste oplossingen voor deze teeltsystemen te voorzien. Maar VLM veegde deze constructieve voorstellen van tafel. Boerenbond betreurt dat de expertise van pcfruit genegeerd wordt om teeltsystemen voor houtig kleinfruit te onderzoeken. Via een teeltsysteem met goten – zoals VLM het wil – is het niet langer mogelijk om de teelt van houtig kleinfruit mee te laten groeien met de hoogtelijnen van het perceel.

Dit najaar start een politiek traject voor aanpassingen aan MAP 6. Onder meer de boete voor 2022 zal daar op tafel liggen. De boete van 10.000 euro/bedrijf die gecommuniceerd werd door VLM is nog geen politiek beslist beleid. Deze boete is disproportioneel en kan niet worden gevraagd zonder een specifieke probleemstelling of overgangstermijn om zich aan te passen. We blijven de absurde situatie aankaarten en vragen tijd voor onderzoek, zodat er een beleid met wetenschappelijke kennis van zaken kan worden gevoerd. Wetenschappelijk onderzoek is momenteel immers niet de basis voor deze wetgeving ... ■

“De sector kan zich niet in orde stellen voor een verplichting waarvan ze niet op de hoogte is.”